

10-års plan for psykiatrien: Vi må ikke tabe mennesker på det mest sårbare tidspunkt i deres liv

Med den nye psykiatriplan har vi en unik mulighed for at skabe en mere sammenhængende psykiatri med fokus på det hele menneske. Det kræver fælles og langsigtede løsninger.

En 26-årig kvinde indlægges med en psykose. Hun har ikke fået givet besked til jobcenteret om, at hun ikke kan møde i sit løntilskudsjob og bliver derfor frataget sin indkomst.

Et andet sted i Danmark bliver en 19-årig indlagt med en svær spiseforstyrrelse. Han er uvenner med sine forældre og har mistet sin lejlighed, så han har ikke har noget sted at bo.

Begge har fået god hjælp af de dygtige ansatte i psykiatrien, men idet de bliver udskrevet, står de uden indkomst og bolig – og er overladt til sig selv på et ekstremt sårbart tidspunkt i deres liv.

Eksempler som disse sker i vores samfund i dag. Nogle steder er man som psykisk sårbar heldig at blive grebet af en sundhedssocialrådgiver, som kan modvirke at psykisk sygdom og social udsathed forstærker hinanden.

Desværre sker det langt fra altid. 23 procent af alle udskrivninger resulterer i genindlæggelser, og hver fjerde af dem sker inden for tre dage. Hvis vi kan styrke sikkerhedsnettet og bygge mere solide broer – både fagligt og imellem sektorer – er der meget at spare. Både menneskeligt og økonomisk.

Dansk Socialrådgiverforening bakker op om en ambitiøs og helhedsorienteret 10 års plan. Planen skal have bindende mål, som nuværende og kommende regeringer er forpligtede til at efterleve. Dansk Socialrådgiverforening bakker op om Sundhedsstyrelsens faglige oplæg som et udgangspunkt for en 10 års plan.

Tre forslag til en bedre psykiatri

1. Alle skal have ret til socialfaglig screening i psykiatrien

Det er afgørende, at patientforløbsbeskrivelserne er tværsektorielle og tværfaglige. DS mener, at regionerne skal forpligtes til at:

- Tilbyde patienter, der er indlagt i psykiatrien en socialfaglig udredning.
- Sikre opfølgende socialfaglig brobygning til øvrige sektorer.

Regionernes forpligtelse skal udformes, så tilbuddet målrettes både døgn- og ambulantebehandlingen på sygehusafdelinger og i forbindelse med den regionale behandling i psykiatrhuse.

Økonomi: Det vil kræve anslået yderligere 100 sundhedssocialrådgivere i psykiatrien. Der afsættes 56 mio. kr. til formålet. Beløbet svarer til lønudgifter samt overhead.

Dette forslag understøtter Sundhedsstyrelsen og Socialstyrelsens anbefaling om 'Styrkede indsatser til mennesker med svær grad af psykisk lidelse'

2. Tilbud til børn og unge skal se på hele barnets psykosociale mistrivsel

Der skal opbygges et standardiseret og lettilgængeligt tilbud i kommunerne til børn og unge, der mistrives eller har psykiske symptomer. Tilbuddet skal se på hele barnets psykosociale mistrivsel. Uanset om tilbuddet forankres i PPR lovgivningen eller i Barnets lov, er det centralt at tilbuddet rummer en tværfaglig og tværsektoriel tilgang.

Dette forslag understøtter Sundhedsstyrelsen og Socialstyrelsens anbefaling om 'Opbygning af et standardiseret og lettilgængeligt tilbud i kommunerne til børn og unge med mistrivsel og psykiske symptomer'.

3. Socialrådgivere aflaster læger ved at varetage koordinations- og udskrivningsplaner

Hvis koordinations- og udskrivningsplaner udarbejdes af sundhedssocialrådgivere, vil det aflaste lægerne og understøtte håndteringen af sociale problemer. Nogle steder gør man allerede dette, bl.a. i Nordjylland (under delegation fra den behandlingsansvarlige læge).

Dette forslag understøtter Sundhedsstyrelsen og Socialstyrelsens anbefaling om 'Styrkede indsatser til mennesker med svær grad af psykisk lidelse'.

FAKTA

Hvor mange genindlægges?

23 procent af alle psykiatriske indlæggelser efterfølges af en genindlæggelse. Genindlæggelser finder typisk sted tæt på udskrivningstidspunktet for foregående indlæggelse. Cirka 25 procent af alle genindlæggelser finder sted inden for de første tre dage¹.

Hvad laver sundhedssocialrådgivere i psykiatrien?

- Som sundhedssocialrådgiver skaber man sammenhæng i behandlingsforløb og hjælper patienter, pårørende og det sundhedsfaglige personale. Eksempelvis med at få overblik over bolig, økonomi og regler om tabt arbejdsfortjeneste. Sundhedssocialrådgivere hjælper også med at bygge bro og skabe kontakt til fx kommunen eller patientforeningen.
- Der er i dag 340 sundhedssocialrådgivere i den regionale psykiatri. Tallet er opgjort i fuldtidsstillinger².

CITATER: Hvorfor er sundhedssocialrådgivere i psykiatrien vigtige?

- *"Det vigtigste i forhold til 10-årsplanen er at kigge på det hele liv, og det kalder især på en indsats i socialpsykiatrien. Så behandlingspsykiatrien skal være mere socialt orienteret, og socialpsykiatrien skal være mere behandlingsorienteret, og i det arbejde har socialrådgivere en meget vigtig rolle som brobygger mellem behandling og udskrivning og som tovholder i forhold til det levede liv."*
 - Sophie Hæstorp Andersen (A), tidligere formand for Danske Regioners psykiatriudvalg. December 2020³.
- *"(...) vi har kunne dokumentere effekten af vores indsats i form af færre genindlæggelser, en styrket dialog med de kommunale socialrådgivere og mindre tvang i botilbuddene, hvilket kan ses som et udtryk for, at borgerne indlægges rettidigt. Derudover frigør vi tid hos vores sundhedsfaglige kolleger."*
 - Lene Kuntz, sundhedssocialrådgiver og tillidsrepræsentant, Afdeling for Psykoser, Skejby Sygehus, Region Midtjylland. Februar 2022.⁴

¹ <https://sundhedsdatastyrelsen.dk/da/tal-og-analyser/analyser-og-rapporter/psykiatri/genindlaeggelser-i-psykiatrien>

² Danske Regioner

³ <https://socialraadgiverne.dk/faglig-artikel/hvad-er-de-stoerste-udfordringer-paa-psykiatriomraadet/>

⁴ <https://socialraadgiverne.dk/faglig-artikel/fem-stemmer-fra-praksis/>